

Brussel, 14 maart 2024
(OR. en)

7725/24

**Interinstitutioneel dossier:
2023/0234(COD)**

ENV 296
COMPET 321
SAN 160
MI 299
IND 154
CONSOM 105
ENT 64
FOOD 42
AGRI 219
CODEC 797

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	Raad
nr. Comdoc.:	11624/23 + ADD 1 – COM(2023) 420 final
Betreft:	Voorstel voor een RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot wijziging van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen - Oriënterend debat

1. Op 5 juli 2023 heeft de Commissie een voorstel ingediend voor een gerichte wijziging van Richtlijn 2008/98/EG (hierna “de kaderrichtlijn afvalstoffen” genoemd), waarbij zij zich richt op twee hulpbronnenintensieve sectoren: textiel en levensmiddelen. Het voorstel is een integrerend deel van de Europese Green Deal waarmee wordt voortgebouwd op initiatieven van de Commissie zoals het nieuwe actieplan voor de circulaire economie, de “van boer-tot-bord”-strategie en de EU-strategie voor duurzaam en circulair textiel.

2. De Commissie heeft haar wetgevingsvoorstel en de bijbehorende effectbeoordeling op 12 juli 2023 gepresenteerd aan de Groep milieu (WPE). De WPE heeft het voorstel uitvoerig bestudeerd en het voorzitterschap in zes vergaderingen informatie verstrekt voor de werkzaamheden met betrekking tot de compromisteksten. Op basis van deze besprekingen en de schriftelijke opmerkingen van de delegaties, bereidt het voorzitterschap een onderhandelingsmandaat van de Raad voor dat tegen het einde van de wetgevingscyclus bekend moet worden gemaakt. Om verdere vooruitgang te boeken op dit dossier zijn er twee punten vastgesteld waarvoor politieke sturing van de Raad nodig is.
 3. Als leidraad voor de besprekingen tijdens de komende zitting van de Raad (Milieu) op 25 maart 2024 heeft het voorzitterschap een achtergrondnota met vragen opgesteld (zie bijlage).
-

**Voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van
Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen**

- Nota van het voorzitterschap met vragen voor de ministers

De wijziging van de kaderrichtlijn afvalstoffen, die op 5 juli 2023 door de Commissie is ingediend, spitst zich toe op twee hulpbronnenintensieve sectoren, namelijk de textiel- en de levensmiddelensector. Met de wijziging moet verdere vooruitgang worden geboekt met de Europese Green Deal en verschillende initiatieven van de Commissie, zoals het nieuwe actieplan voor de circulaire economie, de “van boer-tot-bord”-strategie en de EU-strategie voor duurzaam en circulair textiel. De wijziging heeft tot doel de gevolgen van het beheer van textielaafval en de productie van voedselaafval voor het milieu en het klimaat te verminderen, de milieukwaliteit en de volksgezondheid op deze gebieden te verbeteren, in overeenstemming met de afvalhiërarchie, en bij te dragen tot de voedselzekerheid.

Stand van zaken in de Raad

Het voorstel wordt besproken in de Groep milieu (WPE) en werd gepresenteerd tijdens het Spaanse voorzitterschap van de WPE op 12 juli 2023. De ministers hebben van gedachten gewisseld over het voorstel tijdens de Raad Landbouw en Visserij van 23 oktober 2023.

Het Belgische voorzitterschap heeft zes WPE-vergaderingen gewijd aan uitvoerige besprekingen van het voorstel. De lidstaten reageerden over het algemeen positief op de doelstellingen, zowel met betrekking tot voedsel- als textielaafval. Het voorzitterschap heeft na de grondige besprekingen in de WPE-vergaderingen een herziene ontwerptekst opgesteld met wijzigingen van zowel de politieke als de technische aspecten, met als doel de belangrijkste problemen aan te pakken, het voorstel te verduidelijken door definities toe te voegen en te zorgen voor een correcte afstemming met andere (afval)wetgeving.

Voedselverspilling

In de huidige kaderrichtlijn afvalstoffen wordt al rekening gehouden met de vaststelling van programma's ter preventie van voedselverspilling door de lidstaten. Het stimuleren van voedseldonatie is een van de mogelijke maatregelen die in deze programma's kan worden opgenomen. De delegaties zijn over het algemeen ingenomen met de voorgestelde nieuwe maatregelen ter preventie van voedselverspilling, alsook met het voorstel van het voorzitterschap om te verduidelijken dat de lijst slechts een lijst is met de maatregelen die de programma's ter preventie van voedselverspilling van de lidstaten minimaal moeten omvatten. Enkele delegaties wensten maatregelen aan deze lijst toe te voegen, in het artikel of in bijlage IV als voorbeelden. Andere delegaties wensten daarentegen meer flexibiliteit ten opzichte van de te nemen maatregelen ter preventie van voedselverspilling.

De voorgestelde juridisch bindende streefdoelen voor de vermindering van voedselafval hebben betrekking op de verwerkende industrie, de detailhandel en de overige distributie van levensmiddelen, in restaurants en cateringdiensten en in huishoudens. Concreet zijn de volgende nationale streefdoelen voor 2030 voorgesteld:

- een vermindering van de productie van voedselafval in de verwerkende industrie met 10 % ten opzichte van de in 2020 geproduceerde hoeveelheid; en
- een vermindering van de productie van voedselafval per hoofd van de bevolking in de detailhandel en de overige distributie van levensmiddelen, in restaurants en cateringdiensten en in huishoudens, met 30 % ten opzichte van de in 2020 geproduceerde hoeveelheid.

Het is aangestipt dat er in het voorstel geen reductiedoelstelling is opgenomen voor de primaire productie. Deze kwestie kan worden behandeld tijdens de herziening die is voorzien voor eind 2027, waarin de streefdoelen kunnen worden uitgebreid tot de andere stadia van de voedselvoorzieningsketen.

Wat de voorgestelde streefdoelen betreft is tijdens de besprekingen naar aanleiding van verschillende oproepen van de lidstaten gekeken naar de mogelijkheid van hogere of lagere streefdoelen. De kwestie van het in de voorgestelde streefdoelen opgenomen niet-eetbare deel van voedselafval, dat niet makkelijk omlaag kan worden gebracht, was een van de belangrijkste discussiepunten. In dit stadium is het onmogelijk om vooruitgang te boeken op dit gebied vanwege het gebrek aan een overeengekomen definitie van eetbaar voedselafval en het gebrek aan relevante gegevens voor 2020 en 2021. In de voorgestelde wijziging moet worden aangemoedigd dat de methoden voor de vaststelling van het eetbare deel van voedselafval worden verbeterd en worden gespecificeerd dat in de herziening van 2027 moet worden gekeken naar een streefdoel voor het eetbare deel van voedselafval.

De lidstaten hebben hun bezorgdheid geuit over het referentiejaar vanwege de gevolgen van de COVID-19-pandemie in 2020. De lidstaten waren ingenomen met de mogelijkheid om een eerder referentiejaar te gebruiken, mits de nodige gegevens beschikbaar zijn. De lidstaten hebben ook voorgesteld dat het gebruik van een later referentiejaar mogelijk zou moeten zijn.

Tijdens de technische besprekingen werd ook de mogelijkheid van een correctiefactor onderzocht, zodat rekening kan worden gehouden met de gevolgen van toerisme voor de hoeveelheid voedselafval.

Textielafval

Met deze wijziging wordt een regeling voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor de textielsector ingevoerd. Hierdoor worden textielproducenten verplicht de kosten van het beheer van textielafval te dekken. Deze regelingen zullen een stimulans vormen om afval te verminderen en de circulariteit van textielproducten te vergroten. Er was brede steun onder de lidstaten voor de opname van micro-ondernemingen in de regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Hierbij erkenden zij wel de noodzaak en mogelijkheid om onevenredige administratieve lasten voor deze producenten te verlichten.

Om onderfinanciering van regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid in de lidstaten die op hun nationale markt grote hoeveelheden gebruikt textiel ontvangen, te voorkomen, werd voorgesteld dat de lidstaten exploitanten van diensten voor commercieel hergebruik in de regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid zouden moeten kunnen opnemen om de verwerkingskosten voor textielafval af te dekken. De financieringsregeling voor regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid moet in een later stadium door de Commissie worden beoordeeld.

Een van de doelstellingen van het voorstel, die breed wordt gedragen door de lidstaten, is het stoppen van de illegale praktijk van overbrengingen van als gebruikt textiel verhuuld textielafval. Daarom staat in het voorstel dat alle gescheiden ingezamelde gebruikte en afgedankte textielproducten, textielgerelateerde producten en schoeisel (“textiel”) vóór de professionele sorteerfase als afval moet worden beschouwd, met uitzondering van gebruikt textiel dat door de exploitanten van hergebruikfaciliteiten of door de entiteiten van de sociale economie op het inzamelpunt van eindgebruikers professioneel als geschikt is bevonden voor hergebruik, dat niet als afval moet worden beschouwd. Bij de professionele sortering moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen de overbrenging van textielafval en de overbrenging van gebruikte textielproducten bestemd voor hergebruik. De overbrenging van textielafval (dat bijvoorbeeld bestemd is voor recycling of de voorbereiding voor hergebruik, zoals verdere sortering of reparatie) blijft vallen onder de verordening inzake de overbrenging van afvalstoffen, terwijl de professionele overbrenging van gebruikt textiel dat geen afval is en bestemd is voor hergebruik onder de specifieke bepalingen van de kaderrichtlijn afvalstoffen valt.

Entiteiten van de sociale economie hebben een sleutelrol in de bestaande systemen voor de inzameling van textiel van de lidstaten. In dit voorstel wordt deze sleutelrol in de bestaande systemen voor de inzameling van textiel erkend en wordt getracht hun activiteiten bij het beheer van gebruikt textiel in de context van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid te ondersteunen. Het voorzitterschap heeft voorgesteld om entiteiten van de sociale economie duidelijk te definiëren om te voorkomen dat er mazen ontstaan, om de activiteiten van de sociale economie te beschermen, en om de verplichtingen van die entiteiten met betrekking tot verslaggeving en sortering te verduidelijken.

Naast de reeds bestaande verplichtingen voor de lidstaten om uiterlijk op 1 januari 2025 gescheiden inzameling van textiel in te voeren, staat in het voorstel dat de lidstaten ervoor zorgen dat het door de organisaties voor producentenverantwoordelijkheid opgezette inzamelingssysteem het percentage dat gescheiden wordt ingezameld voortdurend opvoert om technisch haalbare niveaus te bereiken, rekening houdend met goede praktijken. Vanwege een gebrek aan degelijke gegevens bevat het voorstel geen doelstellingen voor preventie, hergebruik of recycling van textielafval. De Commissie zou met een mogelijke herzieningsclausule vóór eind 2028 kunnen worden gemachtigd om eventueel doelstellingen voor afvalpreventie, inzameling, voorbereiding voor hergebruik en recycling van textielafval vast te stellen.

Vragen aan de ministers

- *Bent u het ermee eens dat, rekening houdend met de reikwijdte en de beschikbare gegevens die zijn verzameld in het kader van de recente monitoring van voedselverspilling, de voorgestelde bindende doelstellingen toereikend en uitvoerbaar zijn voor de lidstaten om bij te dragen tot de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstelling om het volume aan voedselafval op wereldschaal op het niveau van de detailhandel en de consument uiterlijk in 2030 per hoofd van de bevolking te halveren en het voedselverlies in de productie- en toeleveringsketens te reduceren?*
 - *Vindt u, met het oog op de noodzaak om de milieueffecten van textielafval aan te pakken, de voorgestelde uitgebreide verantwoordelijkheid van textielproducenten een doeltreffende maatregel op basis van de beginselen van de afvalhiërarchie, waarbij ook de rol van entiteiten van de sociale economie wordt geëerbiedigd en versterkt?*
-